

TALAAN SA MGA MATANG SA MAIS NGA MAAYONG ITANOM

MATANG SA MAIS	KOLOR	KASAGARANG ABOT MATAG EKTARYA SA VSU (tonelada)
Improved Tinguib	Puti	7.17
PSB Cn 32	Puti	7.17
PSB Cn 38	Dalag	6.89
PSB Cn 41	Dalag	7.34
PSB Cn 48	Puti	8.50
PSB Cn 55	Dalag	7.37
PSB Cn 56	Puti	7.57
PSB Cn 57	Dalag	7.17
VM Var 2	Puti	4.25

Alang sa dugang kasayuran, kontaka ang:

Tagdumala
Department of Agronomy and
Soil Science (DASS)
College of Agriculture
Visayas State University
Visca, Baybay, Leyte 6521-A
Tel. No. (053) 335-2627

Gihumpig ug gisuportahan sa:

Department of Development
Communication (DDC)

Visayas Consortium for Agriculture
and Resources Program (ViCARP)

Regional Research and
Development/Extension Network
(RRDEN)

Philippine Council for Agriculture,
Forestry and Natural Resources
Research and Development
(PCARRD)

Manuel B. Posas
Subject Matter Specialist
Dennis Cortes
Layout Artist
Dr. Wolfreda T. Alesna
Editor and Production

MAIS

Leaflet No. 4, Series of 2009

Ang mais usa sa labing mahinungdanong pagkaon sa tawo. Gigamit sa tawo ingon man usab sa hayop. Gigamit usab kini sa industriya ug uban pang mga produkto.

Maayo ang tubo sa mais dinhi sa atong nasod. Apan ang kasagaran natong abot sa nilugas mais mokabat lamang sa 1,250 kilos (1.235 ka tolenada) matag ektarya.

Ang paggamit sa mga girekomendar nga matang sa mais ug pagsunod sa gisugyot nga mga pamaagi sa pagtanom ug pagdumala sa uma makausbaw sa abot sa mais gikan sa 80 ngadto sa 100 ka bakid linugas mais matag ektarya. Kon makuha kini nga abot, ang mag-uuma mokita ug limpiyong ginansya nga 13,000 ngadto sa 20,000 ka pesos matag ektarya kada pananggi sa tulo ug tunga ka bulan.

1. Pag-andam sa buluhaton

Talaan sa buluhaton

Buluhaton	Adlaw sa dili pa magpugas
Unang pagdaro	15
Unang pagkaras	10
Ikaduhang pagdaro	5
Ikaduhang pagkaras	2
Pagtudling	0-1

Pakarasan ang yuta sa ikatulong higayon kon dili pa kayo dugmok. Buhaton kini 25 ngadto sa 30 ka adlaw gikan sa pagpanggitib sa binhi.

2. Pagpugas

Ipugas ang binhi sa gilay-on nga 75 ka sentimetros matag tudling ug 50 ka sentimetros ang gilay-on matag puno-an kon duha ka lugas ang ipugas: 25 ka senimetros ang gilay-on matag puno-an kon usa ka lugas ang ipuga

3. Pag-abono

Sa dayong pagpugas, mag-abono ug upat sa sako nga complete(14-14-14) matag ektarya.

Isabod sa tudling sa gidaghanon nga 50 gramos matag 10 ka metros nga gitag-on sa tudling. Tabonan kini: ug yuta sa gibag-on nga 2-3 sentimetros. Sa dayon nga pagsira o katapusang pagsurko, abonohan pag-usab ug usa ug tunga (1 ½) ka sako nga urea o dili ba tulo ka sako nga sulfate matag ektarya libot sa puno-an sa tanom.

4. Pagpalimpyo ug pagsurko

Mga duha sa semana gikan sa pagpanggitib sa binhi, surkohan ang kamaisan. Human sa ikaduhang pag-abono, isunod dayon ang ikaduhang pagsurko aron pagtabon sa abono ug pagpatay sa mga sagbot.

Aron ang mais ra gayod ang makapahimulos sa abono ug ubang elemento sa yuta, pangibton ang mga sagbot nga manubo duol sa puno-an sa mais.

5. Pagsumpo sa dangan ug sakit

Mga sugyot aron kalikayan ang kadaut sa kamaisan.

- Gamiton ang rekomendadong matang sa mais nga dili daling takboyan sa dangan ug sakit.
- Ibtan ug sunogon ang mga tanom nga nagpakita ug timailhan sa grabeng sakit.
- Bombahan sa hustong medisina kon gikinahanglan.
- Konsultahon ang mga teknisyan sa Department of Agriculture o sa Department of Agronomy and Soil Science sa VSU alang sa dugang kasayoran.

6. Pagsanggi

Sanggi-on dayon ang mais kon makita na ang mosunod nga mga timailhan:

- Kon ang dahon ug poso uga ug laya
- Kon gahi ug sinaw na ang lugas sa mais
- Kon aduna nay itom nga butong sa puno- an sa lugas nga nagtapot sa pakaw ug agungal.
- Kon ang pangidaron 90 ngadto sa 100 ka adlaw gikan sa pagturok sa binhi. Buhaton ang pagsanggi kon maayo ang panahon aron dili madaut o manurok ang lugas sa mais.

